

บทที่ 7

บทบัญญัติที่ใช้แก้ความผิดลหุโทษ

ความผิดลหุโทษ คือ ความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับเช่นว่ามานี้ด้วยกัน (มาตรา 102) ความผิดลหุโทษในประมวลกฎหมายอาญา มีบัญญัติไว้ในมาตรา 367-398 และในกฎหมายอื่น เช่น พระราชบัญญัติจรรยาบรรณทนาย 2522

ความผิดลหุโทษใช้บทบัญญัติในลักษณะ 1 ภาค 1 ของประมวลกฎหมายอาญา เหมือนกับความผิดอื่นทุกประการ เช่น เจตนาประมาท ป้องกัน จำเป็น บันดาลโทษะ วิกลจริต เป็นต้น เว้นแต่ที่บัญญัติไว้เป็นพิเศษในมาตรา 104 ถึงมาตรา 106 ดังจะเห็นได้จากมาตรา 103 ซึ่งบัญญัติว่า “บทบัญญัติในลักษณะ 1 ให้ใช้ในกรณีแห่งความผิดลหุโทษด้วย เว้นแต่ที่บัญญัติไว้ในสามมาตราต่อไปนี้”

ลักษณะความผิดลหุโทษซึ่งเป็นหลักพิเศษใช้กับความผิดลหุโทษ คือ

1. การกระทำความผิดลหุโทษตามประมวลกฎหมายอาญา แม้กระทำโดยไม่เจตนา ก็เป็นความผิด เช่น ใช้สัตว์ทำงานเกินสมควรตามมาตรา 382 กีดขวางทางสาธารณะโดยไม่จำเป็น แม้ผู้กระทำจะไม่มีเจตนาใช้สัตว์ทำงานเกินสมควร หรือจะมีได้มีเจตนาที่จะกีดขวางทางสาธารณะก็เป็นความผิด เพราะเป็นความผิดลหุโทษ เว้นแต่ตามบทบัญญัติความผิดนั้น จะมีความบัญญัติให้เห็นเป็นอย่างอื่น (มาตรา 104) กล่าวคือ ในกรณีที่บทบัญญัติในความผิดลหุโทษบัญญัติให้เห็นว่าต้องการเจตนา เช่น ไม่ยอมบอกชื่อหรือที่อยู่ หรือแกล้งบอกชื่อหรือที่อยู่แก่เจ้าพนักงาน อันเป็นเท็จตามมาตรา 367 ย่อมแสดงว่าผู้กระทำมีเจตนากระทำความผิด หรือ ตามมาตรา 391 ผู้ใดใช้กำลังทำร้ายผู้อื่น ย่อมแสดงว่าผู้กระทำมีเจตนาใช้กำลังทำร้ายผู้อื่น

ฎีกาที่ 1119/2517 ความผิดฐานทำร้ายผู้อื่นไม่ถึงกับอันตรายแก่กายตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 391 นั้น ผู้กระทำต้องมีเจตนา จึงจะมีความผิด

คำถาม นายบรรเทิงซื้อตัวดูภาพยนตร์ชั้น 15 บาท ที่โรงภาพยนตร์แห่งหนึ่งแล้วเดินจะเข้าไปที่นั่งชั้น 30 บาท ด้วยความเข้าใจผิด นายบรรเทิงเจ้าหน้าที่ของโรงภาพยนตร์

ได้บอกห้าม แต่บรรเทิงไม่ได้ยินคงเดินตรงเข้าไป นายบรรเทิงจึงเอามือผลักอกกันนายบรรเทิงไว้ เป็นเหตุให้นายบรรเทิงชงักชนกับคนข้างหลัง นายบรรเทิงโกรธมากกล่าวหาว่านายบรรเทิงทำร้ายร่างกาย ดังนี้ ท่านเห็นว่านายบรรเทิงมีความผิดดังกล่าวหรือไม่

แนวคำตอบ นายบรรเทิงไม่มีความผิดฐานใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ตาม ป.อ.มาตรา 391 เพราะไม่เป็นการใช้กำลังทำร้ายโดยเจตนา มาตรา 391 เป็นความผิดลหุโทษ ซึ่งข้อความในตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าต้องการเจตนา

2. ผู้ใดพยายามกระทำความผิดลหุโทษ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ (มาตรา 105) เช่น ตามมาตรา 388 พยายามเปลือยกายต่อหน้าธารกำนัล ไม่ต้องรับโทษ พยายามดูหมิ่นซึ่งหน้า ตามมาตรา 393 ไม่ต้องรับโทษ

3. ผู้สนับสนุนในความผิดลหุโทษ ไม่ต้องรับโทษ (มาตรา 106) หมายถึง ผู้ใดสนับสนุน (มาตรา 86) ให้กระทำความผิดลหุโทษ ทั้งที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาและตามพระราชบัญญัติอื่น ๆ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ เช่น นาย ก. ให้นาย ข. ยืมปืนมีทะเบียนเพื่อพกไปในเมืองโดยไม่มีเหตุผล นาย ข. มีความผิดตามมาตรา 371 ส่วน นาย ก. ถือว่าเป็นผู้สนับสนุนให้นาย ข. กระทำความผิดตามมาตรา 371 เพราะได้ช่วยเหลือนาย ข. ก่อนกระทำความผิด โดยให้นาย ข. ยืมปืนของตนพกไปในเมืองโดยไม่มีเหตุผล แต่นาย ก. ไม่ต้องรับโทษ เพราะถือว่าเป็นผู้สนับสนุนในความผิดลหุโทษ